

- Акеан—не перашкода для дружбы
- Іван Валоўчанка—міністр сельскай гаспадаркі СССР
- «Русская мысль»—музей васковых фігур

- «А. Буглай—Гітлер у мініятуры»,—гаворыць былы яго ад'ютант
- Творчыя планы Беларускай капэлы

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 25 (710)

Сакавік 1963 г.

Год выдання 9-ы

ЯДЗЕРНЫ ВЫБУХ У САХАРЫ—

выклік французскага ўрада
сусветнай грамадскаці
Заява ТАСС

18 сакавіка г. г. у Сахары, на тэрыторыі Народнай Дэмакратычнай Алжырскай Рэспублікі, праведзен новы выпрабавальны выбух французскай ядзернай зброі. У савецкіх кіруючых колах лічаць, што гэтым крокам урад Францыі кінуў выклік сусветнай грамадскай думцы.

Як вядома, яшчэ ў 1959 годзе Арганізацыя Аб'яднаных Нацый заклікала Францыю ўстрымацца ад правядзення ядзерных выпрабаванняў у Сахары. У 1961 годзе Генеральная Асамблея ААН звярнулася да дзяржаў з заклікам разглядаць афрыканскі кантынент, як бяз'ядзерную зону і, у прыватнасці, не праводзіць у Афрыцы выпрабаванняў ядзернай зброі. XVII сесія Генеральнай Асамблеі ААН, выражаючы імкненне многіх мільёнаў людзей, запатрабавала, каб з 1 студзеня 1963 года былі спынены ўсе ядзерныя выпрабаванні.

Аднак урад Францыі застаецца глухім да гэтых гуманых заклікаў. У сваёй палітыцы, накіраванай на ўсё больш актыўны ўдзел Францыі ў ненавіснай народам гонцы ядзерных узбраенняў, французскі ўрад не спыняецца перад тым, каб парушаць самыя элементарныя правы народаў Афрыкі. У тым ліку натуральнае чалавечае права афрыканцаў дыхаць неагрэсіўным паветрам.

Зусім натуральным і зразумелым з'яўляецца таму тое абурэнне, якое ахапіла цяпер народы Алжыра і іншых афрыканскіх дзяржаў у сувязі з дзеяннямі ўрада Францыі. Алжырскі ўрад справядліва расцаніў гэтыя дзеянні як яны замаха на незалежнасць Алжыра.

Французскі ядзерны выбух у Сахары не з'яўляецца ізаляванай з'явай, ён пераклікаецца з выпрабавальнымі выбухамі амерыканскай ядзернай зброі на палігонах у Невадзе. ЗША і Францыя — саюзнікі па ваеннаму блоку НАТО, і праводзіць імі выпрабаванні ядзернай зброі нельга разглядаць інакш, як зварні агульнага панчуга небяспечных для міру ваенных падрыхтаванняў гэтага агрэсіўнага блоку. Дзеянні гэтых дзяржаў падштурхоўваюць свет да новага туру гонкі ядзерных узбраенняў, ствараюць усё новыя перашкоды на шляху да вырашэння праблемы раззбраення і забароны выпрабаванняў ядзернай зброі. Само сабой зразумела, што працяг Злучанымі Штатамі Амерыкі і Францыяй выпрабаванняў ядзернай зброі ставіць усё дзяржавы, якія клапаціцца аб умацаванні сваёй бяспекі, аб захаванні міру, перад неабходнасцю зрабіць з гэтага адпаведныя вывады.

Пасяджэнне Беларускага аддзялення Таварыства «СССР — Канада». Выступае рэзмігрант Іван Шарыньскі.

СССР— КАНАДА

КРЫХУ больш паўгода таму назад у Беларусі было створана аддзяленне Таварыства «СССР—Канада». Заснавальнікам гэтага аддзялення з'явіўся Беларускае таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубажнымі краінамі. Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт, Гродзенскі педагагічны інстытут і іншыя ўстановы і прадпрыемствы нашай рэспублікі.

Стварэнне Беларускага аддзялення Таварыства «СССР—Канада» віталі такія прагрэсіўныя канадскія арганізацыі, як Асацыяцыя «Канада—СССР», Федэрацыя Рускіх Канадцаў і рэдакцыя часопіса «Паўночныя суседзі». У склад праўлення аддзялення ўвайшлі пісьменнік К. Губарэвіч, народны мастак БССР скульптар А. Глебаў, Герой Савецкага Саюза А. Маганік, дырэктар Беларускага аўтазавода І. Сідаровіч, пенсіянер І. Шарыньскі, які доўгія гады пражываў у Канадзе, і іншыя прадстаўнікі грамадскаці Беларусі. Старшынёй праўлення быў абраны рэдактар газеты «Літэратура і мастацтва» Н. Пашкевіч.

Днямі адбылося чарговае пасяджэнне праўлення Беларускага аддзялення Таварыства «СССР—Канада», на якім былі падведзены вынікі работы аддзялення за час яго існавання і намечаны план работы на 1963 год.

За час свайго існавання Беларускае аддзяленне Таварыства «СССР—Канада» ўстанавіла і падтрымлівае трывалыя і падтрымлівае трывалыя дружэлюбныя сувязі з Федэрацыяй Рускіх Канадцаў, часопі-

сам «Паўночныя суседзі» і асабліва з Асацыяцыяй «Канада—СССР».

Гэтым арганізацыям пасылаліся артыкулы, кнігі на рускай, беларускай і англійскай мовах, альбомы, часопісы, грамплацінкі і творы беларускай музыкі ў запісу на магнітафоннай плёнцы. З Канады мы таксама ат-

магчыма паверыць, калі бачыш, якім ён стаў цяпер. Мы наведалі завод у 50 кіламетрах ад Мінска, на ім будуюць аўтамабілі вялікай магутнасці. Гэта 25—40-тонныя самазвалы, самыя вялікія, якія я калі-небудзь бачыў.

Маім самым незабыўным уражаннем у Савецкім Саюзе было наша наведванне ў Мінску музея мінулай вайны. Гэта штосьці такое, што кожны, хто яшчэ падумвае аб другой вайне, павінен убачыць».

Далей Вінсент Кулсан піша аб тым, што бачыў у музеі дакументальныя доказы жахлівых зверстваў. Ён таксама прыводзіць лічбавыя дадзеныя аб разбурэннях, якія нанеслі фа-

клад, пан Алан Інгліс прыслаў аддзяленню некалькі цікавых кніг пра Канаду.

У пачатку гэтага года ў Канаду была накіравана вялікая выстаўка мастацкай фатаграфіі. Мяркуюцца, што ў Канадзе гэта выстаўка будзе шырока экспанавана Асацыяцыяй «Канада—СССР», Федэрацыяй Рускіх Канадцаў, а таксама клубам вядомага канадскага фотаматара Пеле Свенсана. Пеле Свенсан быў членам журы Міжнароднай выстаўкі фатаграфіі 1961 года ў Маскве. Ён прапанаваў лозунг: «Далю бомбы, давайце абменьвацца фатаграфіямі!». Пасля Свенсан з'явіўся ініцыятарам дружалюбнай пераліскі са старшынёй фотасекцыі Беларускага таварыства дружбы і культурнай сувязі з зарубажнымі краінамі А. Дзітлавым.

Беларускае аддзяленне Таварыства «СССР—Канада» і ў бягучым 1963 годзе намячае пашыраць і ўмацоўваць сувязі з прагрэсіўнымі канадскімі арганізацыямі і асобнымі прадстаўніцтвамі Канады, аказваць ім дапамогу ў азнаямленні з жыццём Беларускага народа, яго дасягненнямі ва ўсіх галінах эканомікі, навукі і культуры. У Канаду будучы накіроўвацца разнастайныя матэрыялы аб беларускай рэспубліцы.

Адной са сваіх задач аддзяленне лічыць таксама распаўсюджванне ў Беларусі інфармацыі аб жыцці і працы канадскага народа. Побач з існуючымі мясцовымі аддзяленнямі Таварыства «СССР—Канада» ў гэтым годзе будучы створаны новыя.

Дзейнасць усіх гэтых грамадскіх арганізацый будзе ўносіць сваю долю ў самую свяшчэнную справу на зямлі—ўстанаўленне трывалага міру.

Н. ВОУК-ЛЕВАНОВІЧ,
адказны сакратар Беларускага аддзялення Таварыства «СССР—Канада».

Беларускае аддзяленне Таварыства пашырае сваю дзейнасць

рымалі рад цікавых матэрыялаў: літаратуру па гісторыі Канады, брашурны аб асобных правінцыях, ноты, ілюстраваныя часопісы, праспекты і фотаздымкі, з якіх была падрыхтавана ў мінулым годзе фотавыстаўка, размножаная і перададзеная для экспанавання прадпрыемствам і ўстановам.

Беларускае аддзяленне Таварыства «СССР—Канада» актыўна ўдзельнічала ў прыёме дэлегацыі Асацыяцыі «Канада—СССР», якая наведвала Мінск ў лістападзе мінулага года. Аб тым, якое ўражанне пакінула ў членаў дэлегацыі гэта наведванне, сведчыць іх выступленне на старонках бюлетэня, што выдаецца Асацыяцыяй. Так, у прыватнасці, Вінсент Кулсан піша: «З Ленінграда мы выехалі ў Мінск. Гэты горад быў амаль поўнасцю разбураны вайной. Таму проста не-

шысты беларускай народнай гаспадарцы».

У заключэнне Вінсент Кулсан піша: «Я раскажваю гэтыя факты і гэтую жахлівую частку гісторыі для таго, каб паказаць, чаму я ад усяго сэрца веру ў шчырасць гэтых людзей (маюцца на ўвазе беларусы), калі яны гавораць: «Скажыце вапным людзям, што мы хочам міру, а не вайны»».

Адказны сакратар Асацыяцыі «Канада—СССР» пан Леслі Хант ў сваім пісьме ў адрас Беларускага аддзялення Таварыства «СССР—Канада» піша: «Тры члены нашай Асацыяцыі, якія былі вашымі гасцямі ў Мінску, аказваюць садзействанне ў падборы матэрыялаў для вашага аддзялення. Мы мяркуем, што гэта з'явіцца вялікім пашырэннем нашай работы». І плён гэтай работы ўжо відаць. Напры-

ДЫРЭКТАР САЎГАСА СТАЎ МІНІСТРАМ

Разгарнуўшы газету «Правда», я ўбачыў фатаграфію Івана Валоўчанкі і прачытаў Указ аб прызначэнні яго міністрам сельскай гаспадаркі СССР. Гэта мяне тым больш зацікавіла, што летам мінулага года я месціц пражыў у саўгасе «Пятроўскі», якім кіраваў Валоўчанка.

Стаялі гарачыя перадуборачныя дні. Памятаю, як ён, да сямі гадзін раніцы аб'ездзіўшы палі і фермы, пайшоў у кантору. Некалькі гадзін у канторы — і зноў ён ужо ў полі.

Я ведаў, што Іван Валоўчанка — Герой Сацыялістычнай Працы, дэпутат Вярхоўнага Савета СССР, але ні разу не бачыў знакаў адрознення на штрыфелі яго пінжака. У кабінцеце і ў полі ён быў проста дырэктарам, сур'ёзным, дзелавым,

які цалкам аддаў сябе сельскай гаспадарцы.

Памятаю прыезд з Сярэдняй Азіі старшыні ташкенцкага калгаса «Палітадзел» Ман Гым Хвана. Агледзеўшы палі, ён развёў рукамі:

— Надзвычайна! Вось гэта ўраджай.

Ман Гым Хван быў не адзіным гостем саўгаса «Пятроўскі». Сюды прыязджалі з Казахстана, з многіх іншых абласцей, а пісьмы ішлі з усіх канцоў краіны.

Што ж прыцягвала ўвагу да саўгаса «Пятроўскі»?

Гэты саўгас М. С. Хрушчоў назваў школай па вырошчванню гароху. Гарох стаў даваць тут выдатны ўраджай. У мінулым годзе ў сярэднім з кожнага гектара было сабрано па 42

цэнтнеры зерня. Кожны гектар зямлі прынёс саўгасу паўтары тысячы чыстага прыбытку.

У саўгасе з такім жа поспехам вырошчваюць пшаніцу, пшэнячэ, кукурузу, развіццю якой мясцовы клімат не спрыяе. Сярэдні ўраджай зернявых на саўгасе ў 1962 годзе склаў больш за 28 цэнтнераў.

Валоўчанка ніколі не прымае паспешлівых рашэнняў, вялікае значэнне надае вопыту, глыбока, усебакова вывучае сутнасць справы. Калі аднойчы зайшла гутарка аб тым, як сяць новую для тутэйшых месц культуру — бабы, думкі разыйшліся. Адно ракамендалі шырокарэадны спосаб, іншыя — радавы. Валоўчанка вырашыў пасеяць бабы рознымі спосабамі, каб на практыцы ўбачыць, які з іх лепшы.

... Мы ледзь не па грудзі патаналі ў духмянай кведні бабоў на ўчастку, дзе яны былі пасеяны радавым спосабам. Лепшы спосаб сяўбы быў знойдзены. Ураджай на гэтым полі чакаўся самы высокі.

Пазней, у час уборкі, калі былі пушчаны ў ход першыя касілікі, Валоўчанка доўга ішоў побач з новай херсонскай машынай, толькі што атрыманай з завода. Гарох — культура, якая сцелецца па зямлі. Касілікі ранейшых узораў дрэнна ўбіралі яго.

— Херсонская працуе чыста, — сказаў ён, уважліва назіраючы за работай машыны. — Вось толькі трэба нож пад другім вуглом паставіць.

Да самага вечара Валоўчанка быў у полі, пакуль не наладзіў усе машыны і не пераканаўся, што цяпер справа пойдзе і без яго.

Вечарэла. Я стаяў ля ўваходу ў Палац культуры, які ўпрыгожыў бы любы горад. Насупраць, праз дарогу, будаўнікі здымалі рыштаванні з двухпавярховага будынка. За апошнія гады ўзніклі на пустым месцы кароўнікі, майстэрні, вырас белакаменны пасёлак. Будуецца яшчэ некалькі жылых дамоў, два клубы, многа гаспадарчых памяшканняў, камбикормавы завод. 18-кіламетравае шасэ зв'язвае саўгас з чыгуначнай станцыяй.

Усё гэта пабудавана за кошт уласных назапашванняў.

Ленінскі стыль падбору кадраў

12 сакавіка на нарадзе ў Маскве М. С. Хрушчоў гаварыў: «Сягоння тут выступаў і, можна сказаць, прыняў баявое хрышчэнне як міністр сельскай гаспадаркі СССР тав. І. П. Валоўчанка. Ён раскажаў, як калектыву кіруемага ім саўгаса «Пятроўскі» за два гады на далучаных да саўгаса калгасных землях узняў ураджайнасць зернявых з 12 да 26 цэнтнераў з гектара. Вось вам канкрэтны прыклад. А што значыць у маштабах краіны ўзняць ураджайнасць у сярэднім да 26 цэнтнераў з гектара? Гэта значыць, павялічыць вытворчасць хлеба больш чым у два разы. Трэба, каб кожны калгас і саўгас выкарыстаў усе свае магчымасці для павелічэння вытворчасці мяса».

Іван Валоўчанка — равеснік Кастрычніцкай рэвалюцыі. Ён нарадзіўся ў 1917 годзе ў сяле Карыж Курскай вобласці. Сельская школа, сельскагаспадарчы інстытут, потым дзюэчая армія — такі яго жыццёвы шлях.

Пасля перамогі над гітлераўскай Германіяй Іван Валоўчанка вяртаецца ў вёску і працуе аграрыянам, потым дырэктарам саўгаса.

... Я гляджу на яго фатаграфію, і ў памяці ўсплывае падзея. На першы погляд, яна не мае да Валоўчанкі прамога дачынення. Гэта было ў першыя гады Савецкай улады. Уладзімір Ільіч Ленін горада падтрымаў кандыдатуру сібірскага селяніна Васіля Якавенкі на пасаду наркома земляробства. Ленін бачыў у Якавенку — разумным, кемлівым селяніне-серадняку — чалавека з задаткам дзяржаўнага дзеяча.

У грамадстве, дзе лепшай характарыстыкай чалавека з'яўляюцца яго дзелавыя якасці, служэнне народу, гэты, здавалася б, нечаканы скачок Івана Валоўчанкі ад дырэктара саўгаса да міністра не з'яўляецца незвычайным. Гэта зусім натуральна. Гэта ленінскі стыль падбору кадраў.

М. ПЛЯВАКА.
(АДН).

МОЙ РОДНЫ ДОМ —

КРАІНА
САВЕТАЎ

Да нас у рэдакцыю приходзяць пісьмы з-за мяжы, у якіх нашы чытачы пытаюцца, як уладкаваліся і жывуць жанчыны-іншаземкі, якія, выйшаўшы замуж за эмігрантаў, выехалі разам з ім у СССР.

Сёння мы раскажам аб адной з іх — аргенцінцы Гертрудзе-Васіліке Рамелес-Гарустовіч.

Яна нарадзілася ў правінцыі Карынтэса — Верэн-дэ-Астрада ў сям'і рабочага. З маленства сустрэлася з нядоляй, якая потым доўгія гады неадступна крочыла побач. Рана памёр бацька. Яна яго і не памятае. Потым у нястачы памерла і маці... Ёй не было яшчэ і дванаццаці, калі нанялася да багатых. Выконвала самую цяжкую працу, абы толькі пракарміцца і сятак апрагнуцца. Так і жыла ў наймічках.

Калі ёй споўнілася дзевятнаццаць, пераехала разам з сям'ёй, у якой працавала, у Буэнас-Айрэс. Тут яна ўпершыню ўбачыла сталічны бляск. Думала, што жыццё будзе лягчэйшым, але яно ніколі не палепшылася, а стала, бадай, яшчэ цяжэй. Так прайшла першая палова яе жыцця.

У Буэнас-Айрэсе Гертруда-Васіліка пазнаёмілася з эмігрантам з Беларусі Косцем Гарустовічам. Пажаніліся. Побач з любім, чулым чалавекам і жыць стала лягчэй.

...Падрасталі дзеці: Карлас, Коля, Міша і Манечка. Цяжка было аднаму бацьку пракарміць сям'ю, і зноў Гертруда-Васіліка пайшла прыслужваць багацям.

Неяк Канстанцін сказаў жонцы:

— А што, Васіліка, адкажаш, калі я прапаную табе паехаць на маю Радзіму, у Савецкі Саюз, назаўсёды?

Падумала жанчына...

— Ну што ж, паехалі, горш не будзе, — адказала яна мужу.

Быў 1958 год, калі сям'я Гарустовічаў прыехала ў Беларусь. Пасяліліся ў горадзе над Нёманам — Гродна, дзе і жывуць яны па сённяшні дзень. Гертруда-Васіліка стала савецкай грамадзянкай.

...Мы сядзім у светлай, трохпакаёвай кватэры Гарустовічаў і гутарым. Гертруда-Васіліка яшчэ не зусім добра авалодала рускай мовай, таму зрэдку на дапамогу ёй приходзіць Канстанцін Ігнатавіч.

Аб мінулым жанчына гаворыць неахвотна, затое аб сучасным жыццём з радасцю. Яна шчаслівая за дзяцей. Старэйшага — Карласа (дэрэчы, яго зараз завуць, як і бацьку, — Косця) ведае ўвесь горад. Ён — перадавы афсетчык у літаграфіі, добры вучань у вярхоўнай школе, лепшы танцор у гарадскім ансамблі «Нёман». Косця марыць закончыць вышэйшую навучную ўстанову, стаць настаўнікам. Трое малодшых дзяцей выходваюцца ў школе-інтэрнаце. І яны будуць адукаванымі, культурнымі людзьмі.

Гертруда-Васіліка шчаслівая за мужа. Ён — перадавы вытворчасці, яго партрэт на Дошцы гонару мэблевай фабрыкі. Зараз ён рыхтуецца ўступіць у рады партыі Леніна.

Гертруда-Васіліка шчаслівая і сама. Яна зараз паўнапраўная гаспадыня свайго лесу, свайго жыцця. Працуе поварам у школе-інтэрнаце, там жа дзе і вучацца яе дзеці. Яе цяньці і паважваюць у калектыве. Разам з мужам і дзецьмі Гертруда-Васіліку можна сустрэць у кіно, тэатры, на стадыёне або ў парку. Так жыве яна зараз.

— Раней мне здавалася, што па якой-небудзь прычыне мяне прымусяць паехаць назад у Аргенціну, — гаворыць Гертруда-Васіліка. — Я больш за ўсё баялася гэтага. Цяпер аб гэтым больш не думаю. Савецкая краіна стала маёй другой Радзімай. Назаўсёды. Я люблю яе і цяну.

Г.СВЯТЛОВА.

На Салігорскім калійным

На першым Салігорскім калійным камбінаце будуецца новы капёр вышыняй у 61 метр. Ён абсталюваецца дзвюма ўнікальнымі шахта-пад'ёмнымі машынамі, зробленымі на Нова-Краматорскім заводзе. З уводам у дзеянне новага капра з дзвюма машынамі рэзка павялічыцца прапусная здольнасць стала. На здымку: інжынер Нова-Краматорскага завода Мікалай Журавель (справа) і бригадзір мантажнай Міхаіл Алесіч на зборцы і наладцы шахта-пад'ёмнай машыны.

су радыёсувязі адлегласць да станцыі дасягнула 106 276 тысяч кіламетраў.

У Маскве на працягу некалькіх дзён знаходзілася дэлегацыя Камуністычнай партыі Фінляндыі.

Дэлегацыя мела сустрэчу ў ЦК КПСС. У гутарцы, якая прайшла ў таварыскай атмасферы, былі абмеркаваны пытанні міжнароднага становішча, міжнароднага рабочага руху і іншыя. Гутарка пацвердзіла поўнае адзінства паглядаў КПСС і Кампартыі Фінляндыі па закранутых пытаннях.

Па запрашэнню ВЦСПС у Маскву прыбыла прафсаюзная дэлегацыя Федэратыўнай Народнай Рэспублікі Югаславіі. Дэлегацыю ўзначальвае старшыня Цэнтральнага савета саюза прафсаюзаў з а ў Югаславіі і Светазар Вукманавіч-Тэмпа.

25 сакавіка будаўнікі

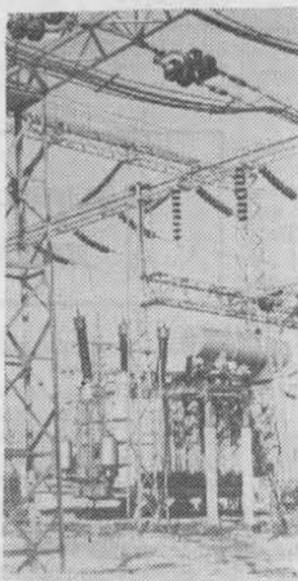
самай вялікай у свеце Краснаярскай ГЭС завяршылі перакрыццё Енісея. На гэтай рацэ будзе створаны каскад гідрэлектрастанцый, якія штогод змогуць даваць больш 160 мільярдаў кілават-гадзін электраэнергіі. Гэта столькі, колькі выпрацоўваюць за год усе электрастанцыі Заходняй Германіі, Аўстрыі і Швейцарыі, разам узятая.

Добра арганізавана санітарна-асветная работа на Магілёўскай фабрыцы мастацкіх вырабаў. На здымку: актыўны санітарнай, дружныя фабрыкі на практычных занятках.

Фота Н. Жалудовіча.

ХРОШЧА-ХРОШЧА

У Гродна пабудавана падстанцыя вялікай магутнасці. Яна прыняла ток з Бярозаўскай ДРЭС. Горад і прамысловыя прадпрыемствы атрымалі танную электраэнергію.

У перыяд з 17 па 25 сакавіка з міжпланетнай станцыяй «Марс-1» быў праведзены чарговы сеанс радыёсувязі. У час сеан-

Спявае Беларуская акадэмічная

140 вялікіх і разнастайных канцэртаў—такі вынік дзейнасці Дзяржаўнай акадэмічнай харавой капэлы БССР у 1962 годзе. Капэла аб'ездзіла ўсе без выключэння вобласці і буйнейшыя новабудовы Беларусі. Кожнае шостае выступленне калектыву адбывалася непасрэдна ў калгасах і саўгасах. Па мастацкаму абслугоўванню сельскіх аматараў музыкі капэла займае першае месца сярод іншых музычных калектываў рэспублікі.

— Гэтае першынство мы маем намер захаваць і на далейшае,—гаворыць мастацкі кіраўнік капэлы народны артыст Саюза СССР Рыгор Раманавіч Шырма.—У плане канцэртных падарожжаў гэтага года вялікае месца зоймуць выезды ў самыя разнастайныя куткі Беларусі, у месцы, дзе мы яшчэ не былі. Чакаюць нас у гэтым годзе і гастрольныя падарожжы ў сталіцу нашай Радзімы Маскву, Прыбалтыку і Ленінград.

— Нашы творчыя планы на бліжэйшы час? Калі ласка, магу адказаць і на гэта пытанне,—працягвае гутарку Рыгор Раманавіч.—Цяпер мы рыхтуем дзве вялікія канцэртныя праграмы пад умоўнай пакуль што называюць «Харавая творчасць савецкіх кампазітараў». У іх будуць уключаны лепшыя ўзоры харавой музыкі кампазітараў амаль усіх рэспублік многанациональнага Савецкага Саюза. Нам ад усяго сэрца хочацца, каб тыя незлічоныя скарыбы народнага музычнага мастацтва, якія пакуль што хаваюцца ў замкнёным коле нацыянальных культур, як мага хутчэй сталі здабыткам усяго савецкага народа. Ідэя стварэння такіх праграм знайшла шырокае водгук у многіх савецкіх кампазітараў. І мы атрымалі з розных рэспублік вялікую колькасць самых разнастайных, але ў пераважнай большасці вельмі змястоўных і цікавых харавых партытур.

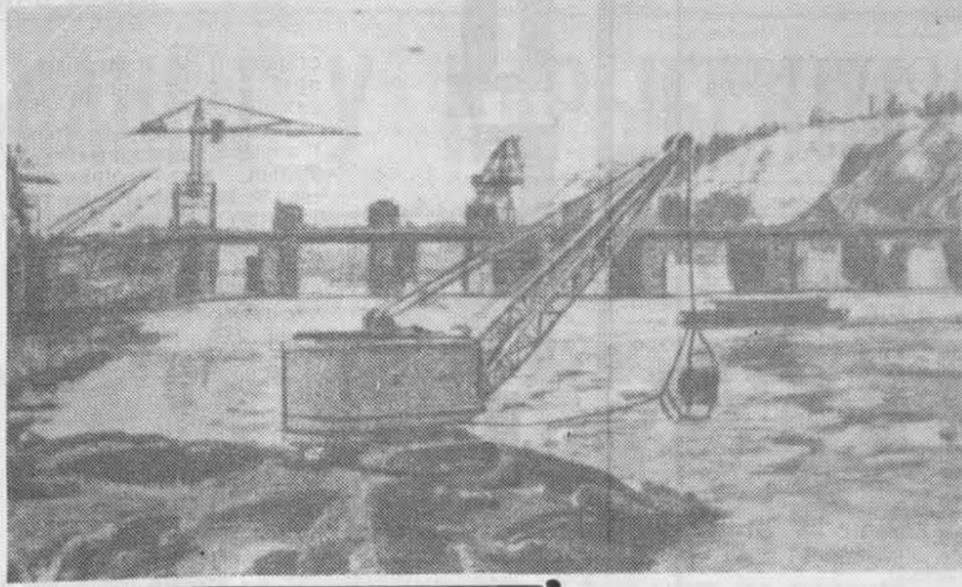
Гаворачы гэта, Рыгор Раманавіч паклаў на стол важкі стос нотных рукапісаў. На многіх з іх былі відаць словы «Прысвячаецца Р. Р. Шырме і яго чужойнай капэле»—аўтарскія надпісы, добразычлівыя пажаданні, шчырыя сяброўскія словы.

— Ды вы не надпісы чытайце, а лепей ноты праглядзіце,—звярнуўся да мяне Рыгор Раманавіч.—Тут жа цэлы скарб сапраўды чужойнай музыкі. Вось хаця б «Бухенвальдскі набат» Вано Мурадэлі. Ён пералажаны кампазітарам для хору без суправаджэння, спецыяльна для нашага калектыву. Звярніце ўвагу, з якім прафесіяналізмам і майстэрствам напісаны гэты хор. Гэта ж сапраўдная вакальная аркестровка! Ды яшчэ з надзвычайным багаццем паліфанічных прыёмаў пісьма, з цікавай і складанай сучаснай гарманічнай мовай. Зрэшты, усе творы, якія мы атрымалі для нашых новых праграм, вылучаюцца высокім кампазітарскім прафесіяналізмам, жывым пачуццём сучаснасці,—дабавіў Рыгор Раманавіч, перагортваючы адну за другой старонкі партытур.

Сярод іх былі акадэмічныя хоры А. Багатырова на тэксты М. Танка, Ул. Дуброўкі і А. Астрэйкі, складаны паліфанічны хор маскоўскага кампазітара Л. Соліна на тэкст А. Пушкіна «Як на Волзе рацэ», хор Г. Свірыдава на словы С. Ясеніна «Вечарам сінім», надзвычай цікавы твор для хору і саліста А. Пашчанкі на тэкст Я. Купалы «Ты прыйдзі» і яшчэ цэлы рад самых разнастайных харавых твораў.

Пасля вяртання з першых у гэтым годзе гастрольных калектываў прадоўжыць рэпертуарныя новыя творы. У рэпертуарных планах капэлы на гэты год ёсць такія творы, як кантата для хору, салістаў і сімфанічнага аркестра «Курган», напісаная маладым беларускім кампазітарам І. Лучанком на тэкст аднайменнай паэмы Янкі Купалы, кан-

(Заканчэнне на 4-й стар.)

Г. НАВУМАЎ

ЦЯЖКІМ кашмарам засталіся ў памяці нашага народа жахі фашысцкай акупацыі. І вельмі балюча ўсведамляць, што я быў адным з тых, хто ў гады вайны аказаўся на баку прыслужнікаў «новага парадку». Васемнаццаць год прайшло з тых часоў, а бачанага і перажытага забыць не магу. Вельмі многае нагадвае аб мінулым...

Аднойчы, разгарнуўшы газету «Советская Белоруссия», я звярнуў увагу на артыкул «Каты і іх апекунны». Пачаў чытаць. Артыкул пра генерала-ката Адольфа Хойзінгера. І побач з прозвішчам гэтага мацёрага фашыста прозвішча галаварэза Аляксандра Буглая. Памылкі не было.

Даведаўся і яго адрас: штат Нью-Йорк, горад Рывер, Аплебу авеню, 31. Усё правільна, я таксама яго добра ведаю! Гэта той самы Буглай, які ў гады фашысцкай акупацыі Беларусі ўцягнуў мяне ў сваю разбойніцкую банду. Гэта той самы Буглай, рукі якога заплямлены крывёю тысяч ні ў чым не вінаватых людзей, Гэта той самы звер, які хацеў разам з фашыстамі агнём і мячом прайсці па ўсёй Еўропе, паставіць яе на калені.

Вось каму далі прыстанішча, васьмь каго прыгрэлі Злучаныя Штаты Амерыкі! Не, відаць, яшчэ не ўсе за акіянам ведаюць Буглая і яго злычыннае мінулае. Вось чаму я вырашыў напісаць пра яго, раскажаць праўду. Гэта трэба. Трэба для таго, каб людзі ўзневідзелі яго, каб напаткала яго кара народа, каб не было яму месца сярод людзей.

Я хачу раскажаць аб тым, што чуў аб карных дзеяннях Буглая і яго банды, што бачыў сам, будучы яго ад'ютантам і начальнікам штаба «Усходняга батальёна 682», што перажыў. Я веру,

Кар'ера здрадніка

што гэтыя радкі прачытаюць не толькі суайчыннікі, мае ровеснікі, але і тыя, што ў гады вайны былі яшчэ дзецьмі. Прачытаюць і скажуць сваё слова.

Цяжка ўспамінаць і пісаць аб гэтым. Але яшчэ цяжэй думаць аб тым, што Буглай, які нявала паліў крыві савецкіх людзей, да

Немцы ў Баранавічах. З імі і Буглай. Добрахвотна прыходзіць у палявую жандармерыю наймацца на работу. Фашысты рады: калі ласка, высочвай, забівай. І ён выслужваецца: выдае ўсіх, хто трапляе пад руку.

Па меры прасоўвання лініі фронту, прасоўваецца і палявая жандармерыя, а з ёй і Буглай. І вось ён у Гомелі, следчы пры палявой жандармерыі. У зверствах не ўступае гітлераўцам.

З асалодай успамінаючы аб сваіх здрадніцкіх справах, Буглай раскажаў мне аднойчы такі выпадак. У Гомельскай абласной паліцыі працавала нейкая Бяляева. Буглай западозрыў яе ў сувязі з партызанамі. І хоць не было ніякіх доказаў, ён арыштаваў яе. Катаваў як мог: здэкаваўся, рэзаў, біў. Потым Буглай расстраляў жанчыну. У той жа дзень ён дакладваў начальству:

— Спрабавала ўцякаць, але куля дагнала...

Калі я запытаўся, навошта ён расстраляў жанчыну, Буглай адказаў:

— Яна руская, і гэтага дастаткова.

Акупацыя для галаварэзаў тыпу Буглая была перыядам, калі, карыстаючыся бедствам народа, яны зводзілі рахункі з людзьмі, калі, катуючы і забіваючы, рабілі «кар'еру». Нянавісць да ўсяго савецкага і халуйская адданасць фашыстам—вось «маральныя ўстоі» Буглая і яму падобных. І Буглай (як ён гаварыў) «разварочваўся».

Расстрэлы кожны дзень. Турма перапоўнена. «Рас-

гэтага часу на волі, ходзіць па зямлі, абласканы і прыгрэты. А яго ж месца на лаве падсудных. Гэтага патрабуе справядлівасць.

...Самадур. Крыважэрны. Чужы ўсяму чалавечаму. Адным словам, Гітлер у мініятуры. Такі Буглай.

1910 года нараджэння. Бацька — беларус, маці — полька. Прафесія — мацёры шпіён, род заняткаў — забойца. У 1939 годзе ўдзельнічаў у баях супраць Чырвонай Арміі. Да распаду польскай арміі займаўся шпіянажам супраць СССР, за што ў канцы 1940 года быў арыштаваны. У 1941 годзе ўцёк. Хаваўся да пачатку вайны.

РАСКАЗ БЫЛОГА
АД'ЮТАНТА
А. БУГЛАЯ
І НАЧАЛЬНІКА
ШТАБА «УСХОДНЯГА
БАТАЛЬЁНА 682»

Савецкія касманаўты Павел Папавіч і Андрый Нікалаеў, якія накіроўваюцца на Міжнародную выстаўку па авіяцыі і касманаўтыцы, прыбылі самалётам «ТУ-114» у сталіцу Бразіліі.

У той жа дзень савецкіх касманаўтаў прыняў у сваёй рэзідэнцыі прэзідэнт Бразіліі Жаао Гуларт.

У дызельным корпусе Мінскага матарнага завода закончан мантаж галоўнага зборачнага канвеера даўжынёй 110 метраў. Ён складаецца з 52 пляцовак, на якіх адначасова будзе збірацца некалькі дзесяткаў матараў.

Хі. З уводам яго ў эксплуатацыю на фабрыцы значна павялічыўся выпуск прадукцыі.

У Гродна над адным з магазінаў неонавымі агнямі заззяла слова «Паўлінка». Гэта фірменны магазін па продажу мастацкіх вырабаў гродзенскай, мінскай, бабруйскай фабрык і іншых прадпрыемстваў Беларусі. Тут можна загадаць заказі патрэбную рэч. Гродзенская фабрыка мастацкіх вырабаў хутка выконвае заказы пакупніка.

Цэх кармавога мелу створан на Нова-Бярозаўскім вапнавым заводзе. Прадпрыемства выпусціла першыя тоны кармавога мелу для патрэб жывёлагадоўлі.

«Каля 400 чалавек забіты і паранены, сотні дамоў разбураны, тысячы

людзей засталіся без прытулку». — такія, паводле паведамленняў міністэрства аховы здароўя Інданезіі, вынікі вывяржэння вулкана Агунг на востраве Балі.

З вялікай цікавасцю праходзіць мінскія школьнікі вытворчую практыку. На здымку: вучаніца 5-га класа 62-й школы Вера Ільіна ля тачарнага станка.

Фота І. Дародных.

ХРОНІКА

Улады некаторых зямель ФРГ вырашылі дапоўніць школьныя бібліятэкі кнігай Гітлера «Майн кампф». Такое рашэнне тлумачыцца тым, што нібы «гэты твор з'яўляецца часткай нямецкай гісторыі і што вучні маюць права ведаць падрабязнасці гэтага перыяду».

Заходнегерманскай моладзі сапраўды трэба запомніць урокі таго перыяду, але для гэтага лепш за ўсё ніколі не ўспамінаць вар'яцкіх ідэй шалёнага яфрэйтара.

Рабочыя саўгаса «Бобр» Крупскага раёна вырашылі ў пятым годзе сямігодня атрымаць з існага больш мяса, малака, зерня, бабовых і іншых сельскагаспадарчых культур. У саўгасе ўжо адрамантаваны машыны, створана восем новых механізаваных звенняў.

НА ЗДЫМКУ: механік па сальгасмашынах А. І. Філіповіч (справа) і брыгадзір трактарнай брыгады Н. Масурноўскі аглядаюць адрамантаваныя селянкі.

Краснаярская ГЭС. Левабярэжны катлан у час запылення.

Фота В. Собалева і Ю. Барміна. (ТАСС).

страляць» — гэта і следства і прыгавор. Буглай бялітасны. Забіць чалавека, няхай гэта жанчына, дзіця ці стары — для яго тое ж, што забіць муху.

Допыты Буглай праводзіў у нецвярозым стане. Піў ён заўсёды і ўсюды. На кватэры меў поўную каністру гарэлкі, а ў паходзе — пляшку, прымацаваную да сядла каня.

— Гарэлка, — вучыў ён, — на вайне патрэбна не менш за зброю, а галоўнае, яна

патрэбна для таго, каб рука не дрыжала.

П'янства, разбэшчанасць і марадзёрства ён не толькі не забараняў сваім падначаленым, а наадварот, заахочваў. Затое чытанне кніг, слуханне радыёперадач катэгарычна забаранялася. Самога Буглая я таксама ніколі не бачыў з кнігай у руках.

Маніў ён заўсёды і ўсім. настолькі, наколькі гэта было магчыма. Гэта, пераважае, таму, што Буглай не вылучаўся храбрасцю: ён быў баязлівец і пры найменшай небяспецы заўсёды выступаў з-за спіны іншых. А, па-другое, гаспадары Буглая не вельмі абцяжарвалі сябе праверкай яго дзеянняў, і гэта ён стараўся выкарыстаць у залужнасці ад акалічнасцей.

Памятаю такі выпадак. Нека Буглай выехаў у Зябраўку. З якой мэтай была падпрынята гэта паездка, мне невядома. Але вось што там адбылося. Гуляючы з пісталетам, Буглай выстраляў сабе ў нагу. А прыехаўшы ў Гомель, гэты выпадак прадставіў так, быццам у Зябраўцы пры аглядзе апорнага пункта на яго напалі партызаны, у схватцы з якімі ён нібыта і быў паранены. Немцы, вядома, прынялі гэтую версію за чыстую манету і ўручылі яму знак ранення.

Пазней падобную інсцэніроўку Буглай наладзіў у Асіповіцкім раёне. Так, пасля правэркі аднаго з апорных пунктаў ён прастрэліў сваю шапку. А ў Асіповічах далажыў: «Наскочыў на засаду». На «месца здарэння» ён тут жа накіраваў групу сваіх катаў з загадам прывезці партызан. Але таму што ніякіх партызан на «месцы здарэння» не аказалася, буглаеўцы арыштавалі першых, што трапілі ім пад руку — пяцёрых мужчын і дзвюх жанчын, прывезлі ў разбойніцкае логаві і расстралялі. Шапка з прастрэляным верхам, як доказ «храбрасці» Буглая, доўгі час дэманстравалася ў Асіповіцкай камендатуре.

А колькі было такіх выпадкаў, калі Буглай, робячы выгляд, быццам выязджае на барацьбу з партызанамі, гойсаў па вёсцы ў пошуках кінутага зброі. Знойдзе яе, захопіць некалькі дзесяткаў старых, а затым дакладвае: «Быў бой, васьмь трафеі, васьмь палонных».

(Працяг у наступным нумары).

Жыватворчыя сувязі

Да 95-годдзя з дня нараджэння
Максіма Горкага

Капры — маляўнічы італьянскі астравок у Неаполітанскім заліве. Тут Максім Горкі напісаў апавяданне «Гарадок Акураў», п'есу «Апошнія», шмат іншых твораў. Працаваў ён без перапынку з раніцы да поўдня. Пасля вяртання прабулькі Аляксея Максімавіча вяртаўся дамоў, і да глыбокай ночы не пакухаў агонь у кабінце вялікага пралетарскага пісьменніка. Ён зноў пісаў або чытаў кнігі, прысланыя яму на водгук, адказваў на пісьмы, праглядаў газеты, сярод якіх была і беларуская газета «Наша ніва». Праз яе Горкі знаёміўся з беларускім жыццём, з літаратурнымі творамі.

Да Аляксея Максімавіча на Капры прызджала многа розных дэлегацый. Сярод іх была і беларуская, якая наведвала Горкага летам 1910 года. У складзе дэлегацыі быў настаўнік Пасах з вёскі Якімаўшчына, што на Вілейшчыне. Пасах падрабязна расказаў Аляксею Максімавічу аб беларускім друку, аб паэтах Янку Купалу і Якубу Коласу. Пасля ад'езду дэлегацыі Горкі стаў яшчэ больш уважліва знаёміцца з творамі беларускіх пісьменнікаў. Праз некаторы час ён пісаў А. С. Чарэмнаму: «Ці ведаеце вы беларускіх паэтаў Якуба Коласа і Янку Купалу? Я нядаўна пазнаёміўся з імі — падабаюцца! Проста, задушэна пішуць і, відаць, сапраўды па-народнаму». Асабліва спадабалася Максіму Горкаму паэма Янкі Купалы «Адвечная песня», у якой паэт паказаў цяжкае жыццё беларускага селяніна.

Цікавіўся Горкі і беларускім фальклорам. У артыкуле «Аб казках» ён пісаў, што адчуў вялікую радасць, прачытаўшы некаторыя з казак пра бога ў зборніку Раманава.

У 1910 годзе было апублікавана пісьмо беларускіх літаратараў да Аляксея Максімавіча, з якога мы ведаем, што Горкі ўважліва ставіўся да іх, цікавіўся беларускай народнай музыкай, кнігамі і газетамі. Аб змесце гэтага пісьма, якое не захавалася, можна здагадацца па адказу беларускіх пісьменнікаў: «Максіму Горкаму, Італія, Капры. Дзякуем за добрае пісьмо, аб беларускай музыцы адкажам вам асобна. Кніжкі хутка вышлём, а газеты пачалі ўжо высілаць».

У снежні 1910 года Горкі ў лісце да М. Кацюбінскага зноў цёпла гаворыць аб беларускіх паэтах, з новымі творамі якіх ён пазнаёміўся.

Годам паэзіі Горкі ў часопісе «Современный мир» друкуе артыкул «Аб пісьменніках-самавуках», дзе піша: «Пасля 1905 года інтэлігент павінен быў з вялікай увагай прыглядацца да росту новых ідэй, новых сіл у масе «патрывожанга» народа — да тае глыбы, якую яго бацькі на працягу доўгіх год аралі «плугам розуму», да парасткаў тае нівы, на якой яны з вялікай цяжкасцю севалі «разумнае, добрае, вечнае». Гэтым прыкладам новых сіл і ідэй была беларуская літаратура, пра якую Горкі гаворыць: «Я звяртаю ўвагу скептыкаў на маладую літаратуру беларусаў — самага заняўдбаннага народа ў Расіі, — на работу людзей, што згуртаваліся вакол газеты «Наша ніва».

Крыху ніжэй Горкі падае ва ўласным перакладзе «Песню», надрукаваную газетай «Наша ніва».

«А хто там ідзе по болотам і лесам
Огромной такою толпой?
Белорусы!
А что они несут на худых плечах,
Что подняли они на худых руках?
Свою кривду».

Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі сувязь Максіма Горкага з беларускім народам, з пісьменнікамі стала яшчэ больш цеснай. Неўзабаве Горкі выбіраецца ганаровым членам Беларускай Акадэміі навук. У 1928 годзе праездзіў з Італіі ў Расію ён спыняўся ў Мінску, гутарыў з беларускімі пісьменнікамі.

У 1934 годзе пасля з'езда пісьменнікаў у Маскве Горкі прымаў у сябе беларускіх пісьменнікаў, доўга гутарыў з імі, даваў парады.

Творы Максіма Горкага, прасякнутыя пафасам рэвалюцыйнай барацьбы, гуманістычнымі ідэямі, услужаннем чалавечыя працы, нянавісцю да эксплуатацыйнага чалавечыя сілы народа, рабілі вялікае ўражанне на беларускіх пісьменнікаў. Заснавальнік літаратуры сацыялістычнага рэалізму, Максім Горкі зрабіў вялікі ўплыў на ўсё літаратуру. Імя Максіма Горкага стала літаратурным сцягам савецкіх пісьменнікаў. Яго творы ўзнімаюць дух, абуджаюць творчую думку і лепшыя чалавечыя пачуцці.

М. ЖЫГОЦКІ.

Максім Горкі сярод беларускіх пісьменнікаў.

ЦЕНІ

«Присяжны павераны П. А. Сокалаў. Справы: судовыя, адміністрацыйныя, шлюбаразводныя. Пенсі...»

«Вінна - гастронамічны магазін В. Растоўцава — рускія і замежныя прадукты. Просім звярнуць асабліваю ўвагу на якасць і цэны...»

«Патрэбны гітарысты і спевакі-гітарысты з рускім рэпертуарам для вясельнай работы ў першакласным рэстаране-кабарэ...»

Адкуль усё гэта? Вось яшчэ:

«Людміла Лапата прымае гасцей і спявае ва ўтульным рэстаране «Рускі павільён», вядомым сваёй выдатнай рускай кухняй...»

«На дзевяты дзень пасля смерці палкоўніка Расійскай Імператарскай Арміі Венедзікта Бўдакі-Марвіча Кучмія будзе адслужана паніхіда...»

А гэта адкуль?

Перад вамі вытрымкі з газеты «Русская мысль», якая выходзіць ў Парыжы. Гэта орган рускай эміграцыі. Не ўсёй, зразумела, эміграцыі, а тых яе рэштак, якія да гэтага часу не могуць супакоіцца.

Усё ў газетцы (цана — 60 сантымаў), як у «вялікіх», як у сапраўдных газет — і перадавыя, і палітычныя артыкулы, і ўнутранае жыццё, і артыкулы на пытанніх навукі і мастацтва, і рэклама, і аб'явы. Усё ёсць, але ў нейкім нежывым, нерэальным выглядзе. Нават шрыфт старамоадны, патыхае нафтацінам — фантазмагорыя, цені...

«Родных церцаў у Францыі віншую і шлю ўсім найлепшыя пажаданні. Генерал-маёр Агоеў».

Сам генерал-маёр Агоеў — чулі пра такога?

А вось паведамленне Таварыства афіцэраў-артылерыстаў: «27 кастрычніка ў суботу, у 16 гадз., на ру Мерыме, 5, у доме «Белага воіна» адбудзецца агульнае сход. Парадак дня: выбары

Наталля ПАНКРАТАВА

старшыні і перавыбары праўлення. Пасля выбараў сямейны чай».

Бачыце, як усё мірна і хораша у артылерыстаў. Толькі вось збіраюцца яны не на вуліцы, а на ру. І нікому на гэтай ру няма да іх справы — да іх сямейнага чаю, да іх новага старшыні. Ды і навошта ён, новы? Новы, стары — ці не ўсё роўна? Каму яны сягоння патрэбны?

Мільгаюць у «Русской мысли» і іншыя назвы: Рускі агульнавайсковы саюз, гвардзейскае аб'яднанне, прадстаўніцтва Данскога Атамана, Саюз пажарцаў, Саюз рускіх кадэцкіх корпусцаў.. Цені, адны толькі цені. Бедныя пажы і кадэты, колькі вас засталася?

Обвешан сказачною гойной. Он что-то быстро говорил. А вось і крыжасловіцы.

Крыжасловіцамі выдаўцы «Русской мысли» называюць красворды. Вось так выглядаюць тлумачэнні слоў: «жаночае імя без падваення злучнай»; «дадаўшы плот, атрымаем тры капейкі»; «любімае месца грыжы» або: «сястра Гадунова (змяняльнае)». Не зразумелі? А між тым усё так проста. Як звалі сястру Барыса Гадунова? Ірына. Але ў дужках стаіць: «змяняльнае». Значыць, Ірына, або Ірышанька, або Ірусік, гледзячы па колькасці клетачак... (Так і ўяўляеш сабе цара Барыса. «Ірусік!» — гаворыць ён, уваходзячы ў святліцу.

«Ах, Бора, зноў ты без стуку!».

Вось і сядзяць цені і бавяць вечары, угадваючы «любімае месца грыжы», успамінаючы форму славянскага дзеяслова «есмь». Інтэлектуальнае жыццё б'е ключом! Пераканайцеся самі:

«Айцец Аляксандр Турынцаў узнавіў штотыднёвыя гутаркі на агульную тэму: «Забытыя евангельскія ісціны».

«Патрабуйце ў рускіх кніжных магазінах: Е. Малахавец. Кулінарная кніга. Раскошнае выд. 500 стар. Ілюстр. выд. 2 000 рэцэптаў, 27 н. ф.».

Слава богу, нарэшце ёсць што пачытаць! Рэлігі ў газетцы прысвечаны многія артыкулы, бадай, адзіныя хоць колькі-небудзь праблемаў. Адзін з іх называецца «Нельга маўчаць».

«Звяртаемся да сядзення газеты, каб перадаць нашу трывогу, выкліканую поўным застоём царкоўнага жыцця ў Рускім Экзархаце Усяленскага Прэстала...»

Што ж адбываецца ў Экзархаце?

«Уся справа ў тым, што нічога не адбываецца, — скардзіцца Мікіта А. Струве. — Усё стаіць: і арганізацыя рэгулярных службаў на французскай мове, і прызначэнне сваячыннаслужыцеляў, і місіянерская дзейнасць у правінцыі, не кажучы аб матчыных новых ініцыятывах...»

Жудасна падумаць: поўны застой! Толькі і была адна змяняльная падзея: летам выпалі камені з купала Аляксандра-Неўскага сабора. З гэтай прычыны газета не прасіць, а моліць: «Кожная сімя, кожны член сям'і павінен зрабіць пасільнае, але максімальнае самааблічэнне на выратаванне сабора». Тут жа газета пералічвае для гісторыі ахвяравальнікаў. Нават звярнуўся Васіль адваліў пяць франкаў. Ведай нашых!

З гумарам у газетцы слабавата, фатаграфія амаль няма, малюнкаў і карыкатур таксама няма. Іншы раз друкуюцца перадавыя. Іх пішуць у асноўным нейкі Павел Міхалеўскі і сам рэдактар «Русской мысли» Серж Водаў (заўважце, не Сяргей, а Серж).

Ну вось, бадай, і ўсё.

«Смерць выбрала з радоў рускіх антыкамуністаў маладога, поўнага сіл і энергіі, аднаго з самых відных сыноў Расіі, выдана адзінай у Аўстраліі рускай газеты «Единение» — Аляксея Іванавіча Кішкоўскага. Нішто не прадвешчала такога трагічнага канца, хоць апошнія месяцы жыцця Аляксея Іванавіча азмрочаны былі агіднымі абстачанамі, якія панавалі ў рускай эміграцыі ў Аўстраліі...»

Яшчэ адзін некролаг, доўгі і жаласлівы. На газету Кішкоўскага нападзілі, яго самога цкавалі. Ён нарадзіўся ў Польшчы, вырас у эміграцыі, бадзёраў у ўсім свеце. Закачываўся некролаг для рускага вуха некалькі незвычайна: «Ды будзе яму пухам аўстралійская зямля!».

Млява ўсмехаецца Людміла Лапата з дрэннай кай рэкламнай фатаграфіяй. У магазіне В. Растоўцава прадаюцца смажаныя грэцкія крупы (не забудзьце ж звярнуць увагу на якасць і цану!). Айцец Турынцаў штотыдзень асвятляе «Забытыя евангельскія ісціны» для сваіх недбайных прыхажан... Усё, як у жыццях. Толькі вось самога жыцця няма! Дзіўная гэта газета нямадала мне музей газетных фігур — усё падобнае, усё, як сапраўднае, але не сапраўднае.

Мёртвае...

Спявае Беларуская акадэмічная

(Пачатак на 3-й стар.)

тата «Май Радзіме» Ю. Бяльзакца на словы Я. Журбы, паэма аб Ул. І. Леніне «Помнік» А. Мосалава на тэкс А. Машыстава, буйныя харавыя палотны М. Аладава, Г. Анчыкава, А. Багатырова, Я. Цікоцкага і рад іншых твораў.

— Само па сабе зразумела, што для здзяйснення такога насычанага рэпертуарнага плана спатрэбіцца нямаля намаганняў калектыву і самаадданай працы, — працягвае размову Рыгор Раманавіч, — але я ўпэўнены, што мы яго выканаем і менавіта таму, што за апошні час калектыв, калі можна так сказаць, «знайшоў сябе». У чым гэта выражаецца?

У 1920 годзе ў гутарцы з Кларай Цэткін Уладзімір Ільіч Ленін казаў: «Сапраўды, нашы рабочыя і сяляне заслужылі чыста большага, чым відовішчаў. Яны атрымалі права на сапраўднае вялікае мастацтва».

Нашы калектывы паставілі перад сабой мэту — даказаць, што самыя складаныя класічныя і сучасныя харавыя творы, пры добрым выкананні,

заўсёды знайдуць шлях да сэрцаў слухачоў. І без залішняй сціпласці магу сказаць, што калектыв гэта яркая дагэў. У сваіх выязных канцэртах у рабочых ці калгасных клубах мы выконваем такія ж складаныя і вялікія творы, як і ў буйных гарадах. І ні разу не было, каб наша выступленне засталася незразумелым ці было холадна прынята слухачамі.

Гэта не азначае, вядома, што мы адмовіліся ад выканання простых, доступных і невялікіх па меры твораў. Ні ў якім разе не! Але абавязкова умовай для ўключэння той ці іншай рэчы ў праграму канцэрта з'яўляецца мера яе мастацкасці. Калі мы, напрыклад, уключаем у свой рэпертуар народныя песні, то яна абавязкова павіна вылучацца выдатнай апрацоўкай.

Вось менавіта ў такіх адносінах да рэпертуару, да сваіх выступленняў перад будаўнікамі камуністычнага грамадства наш калектыв і «знайшоў сябе», — заканчваючы нашу гутарку, сказаў Рыгор Раманавіч. — І гэта дае падставы думаць, што ўсе нашы планы здзейсяцца.

Д. ЖУРАЎЛЕУ.

РЕДАКЦЫЯНАЯ КАЛЕГІЯ.